

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. balandžio 1 d. Nr. 21RE4- (AG4-37/21-2026)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Astos Povilonienės, Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė) ir Karinės Zavgorodnajos (pranešėja),

Komisijos 2026 m. kovo 27 d. posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas (duomenys neskelbtini) patikslintu skundu Komisijos prašo: 1) panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) Žemės naudojimo valstybinės priežiūros departamento Rytų Lietuvos pirmojo žemės naudojimo priežiūros skyriaus (toliau – Departamento skyrius) 2026 m. sausio 29 d. (Komisijos pastaba: elektroninio dokumento metaduomenyse nurodyta 2026 m. sausio 30 d. data) sprendimą (rašta) Nr. 2D-2398 „Dėl skundo persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją (Užupio g. 18, Vilnius)“ (toliau – Raštas); 2) pripažinti atsakovės neveikimą, pasireiškiantį faktiniu Komisijos 2025 m. lapkričio 28 d. sprendimo Nr. 21RE-1060 (AG-955/03-2025) (toliau – ir LAGK sprendimas) nevykdymu; 3) įpareigoti Inspekciją iš esmės išnagrinėti 2025 m. liepos 12 d. skundą dėl vartų įrengimo Užupio g. 18, Vilniuje, pateikiant teisinį vertinimą dėl valstybinės žemės užėmimo/naudojimo faktų, kaip tai numatyta LAGK sprendime.

Paaiškino, jog Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – LAGK) sprendimu įpareigojo atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą dėl Užupio g. 18, Vilnius, nes Inspekcija neatsakė į esminį klausimą – ar vartai valstybinėje žemėje teisėtai riboja transporto priemonių įvažiavimą. Inspekcija, vykdydama sprendimą, priėmė Raštą, kuriuo vėl nepateikė atsakymo dėl vartų teisėtumo bei persiuntė skundą Vilniaus miesto savivaldybei (toliau – Savivaldybė), teigdama, kad tai yra tik „transporto priemonių srauto reguliavimo funkcija“.

Rašte atsakovė pažodžiui pakartojo motyvus iš savo ankstesnio 2025 m. spalio 22 d. rašto Nr. 2D-26870 (toliau – 2025 m. spalio 22 d. raštas) (kurį LAGK jau pripažino neobjektyviu), t. y. kad pateikimas nėra uždarytas, nes yra praėjimas pėstiesiems, o vartai atlieka tik srauto reguliavimo funkciją. Toks elgesys rodo atsakovės tyčinį nenorą vykdyti teisinį įpareigojimą ir siekį išvengti valstybinės žemės naudojimo kontrolės vykdymo. Atsakovė taiko dvigubus standartus, nes pozicija Užupio g. 18 atveju yra priešinga jos pačios priimtam sprendimui analogiškoje situacijoje Smalinės g. 5A, Vilniuje, kurioje buvo konstatuota, kad nesant duomenų apie teisėtą naudojimą ir užfiksavus užtvėrimo faktą, tai yra savavališkas valstybinės žemės užėmimas ir naudojimas. Užupio g. 18 atveju, esant tiems patiems požymiams (vartai valstybinėje žemėje), atsakovės vertinimu jau nebėra užėmimas, o tik „eismo reguliavimas“, kurį turi tirti savivaldybė.

Pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymą ir Priežiūros įstatymą (Komisijos patikslinimas: Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymas (toliau – Priežiūros įstatymas)), Inspekcija privalo tikrinti, ar valstybinė žemė nėra savavališkai užimama ar naudojama. Atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 110 straipsnį kyla ne tik už fizinį aptvėrimą, bet ir už savavališką naudojimą (pvz., vartų valdymą). Persiųsdama skundą Savivaldybei, atsakovė nusišalino nuo savo tiesioginės funkcijos – valstybinės žemės priežiūros. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką (nutartys Nr. 2AT-31-976/2023, 2AT-15-693/2019) savavališku žemės užėmimu (ANK 110 straipsnis) laikomi bet kokie veiksmai, kuriais asmuo, neturėdamas teisinio pagrindo, apriboja kitų asmenų galimybę naudotis valstybine žeme pagal jos paskirtį. Vartų pastatymas ir valdymas nesuformuotoje valstybinėje žemėje atitinka šį apibrėžimą, nepriklausomai nuo to, ar konstrukcija vadinama „vartais“, ar „reguliavimo priemone“.

Atsakovė Inspekcija su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad 2025 m. rugpjūčio 22 d. gavo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) Viešosios tvarkos grupės raštą Nr. A51-135062/25 „Dėl skundo persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją“ su pareiškėjo 2025 m. liepos 12 d. pranešimu – paklausimu (toliau – ir Prašymas) ir prie jo pridėta nuotrauka.

Prašymo pagrindu 2025 m. spalio 8 d. atliko neplaninį žemės naudojimo patikrinimą ir surašė 2025 m. spalio 1 d. (Komisijos pastaba: 2025 m. spalio 10 d.) žemės naudojimo patikrinimo aktą (kontrolinį klausimyną) Nr. ŽPA1-574 (toliau – ir Patikrinimo aktas), kuriame konstatavo, kad žemės naudojimo patikrinimo metu žemės naudojimo tvarkos pažeidimų nenustatyta ir nurodė, jog vartuose įrengtas nereguliuojamas praėjimas pėstiesiems ir dviratininkams, todėl asmenims patekimas į valstybinę žemę neribojamas. Tą patį teiginį, bei tai, jog vartai atlieka tik transporto priemonių srauto reguliavimo funkciją, Inspekcijos Departamento skyrius nurodė pareiškėjui teiktame atsakyme – 2025 m. spalio 22 d. rašte Nr. 2D-26870 „Dėl atlikto žemės naudojimo patikrinimo“ (toliau – 2025-10-22 raštas).

Pareiškėjas su 2025 m. lapkričio 5 d. skundu kreipėsi į LAGK, kuri 2025 m. lapkričio 28 sprendimu pareiškėjo skundą tenkino ir įpareigojo atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2025 m. liepos 12 d. skundą dėl vartų įrengimo Užupio g. 18, Vilniuje.

Inspekcijos Departamento skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 11 straipsnio 4 dalimi, skundžiamu Raštu pareiškėjo skundą nagrinėti pagal kompetenciją grąžino Administracijai, prašydamas apie nagrinėjimo rezultatus informuoti pareiškėją ir Inspekciją.

Inspekcija nesutinka su pareiškėjo skundo argumentais. Skunde nurodomas galimas pažeidimas, t. y. kad vartai, įrengti ant pastato, esančio Užupio g. 18, Vilniuje (toliau – ir Pastatas), riboja transporto priemonių pravažiavimą/įvažiavimą į kiemą, neatitinka svetimos žemės užėmimo požymių, kaip jie suprantami pagal suformuotą teismų praktiką, kadangi valstybinės žemės plotas nėra užtvertas ar kitaip atribotas taip, jog būtų panaikinta ar iš esmės apribota galimybė juo naudotis, patekimas į žemės plotą neuždraustas, o įrengti vartai atlieka tik transporto priemonių srauto reguliavimo funkciją. Todėl nėra teisinio pagrindo konstatuoti savavališko valstybinės žemės užėmimo fakto. Savavališkai įrengtos ir pastatytos techninės eismo reguliavimo priemonės yra būtent Savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. 1-326 „Dėl Tvarkymo ir švaros taisyklių tvirtinimo“ patvirtintų Tvarkymo ir švaros taisyklių (toliau – ir Taisyklės) pažeidimas, už kurį numatyta administracinė atsakomybė ANK 366 ir 518 straipsniuose ir administracinių nusižengimų tyrimus turėtų atlikti Administracija. Inspekcijos Departamento skyrius, įvertinęs pareiškėjo Prašyme nurodytas aplinkybes, vadovaudamasis teisės aktais, skundžiamu Raštu pareiškėjo Prašymą grąžino nagrinėti pagal kompetenciją Administracijai, turinčiai teisę tirti Taisyklių pažeidimus bei taikyti administracinę atsakomybę už nusižengimus, numatytus ANK 366 straipsnyje.

Inspekcija, vykdydama žemės naudojimo valstybinės priežiūros funkciją, turi teisę vykdyti planinius ir neplaninius patikrinimus, kurių metu tikrinama ar žemę naudojančys asmenys laikosi

žemės naudojimo reikalavimų pagal Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą baigtinį kriterijų sąrašą, ir tik šių patikrinimų metu nustatiusi žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, turi teisę vykdyti administracinių nusižengimų teiseną bei pažeidimą padariusiems asmenims pateikti privalomuosius nurodymus nustatytiems pažeidimams pašalinti.

Nagrinėjamu atveju, ginčo objektas – vartai, adresu Užupio g. 18, Vilniuje, įrengti ne suformuotame ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotame žemės sklype, o Lietuvos Respublikai nuosavybės teise priklausančioje nesuformuotoje valstybinėje žemėje, patikėjimo teise valdomoje Savivaldybės. Taisyklių 16.20 papunktyje reglamentuota, jog įrengti, eksploatuoti ar naudoti technines eismo reguliavimo priemonės (kelio ženklus, kelių ženklinimą, šviesoforus, atitvarus, užtvarus, eismo saugumo saleles, greičio mažinimo kalnelius, informacinius ar kitokius stovus ir kt.) be leidimo, kuris išduodamas pagal Savivaldybės mero patvirtintą Techninių eismo reguliavimo priemonių įrengimo ir jų priežiūros Vilniaus mieste tvarkos aprašą, yra draudžiama. Pagal Administracijos direktoriaus 2009 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. 30-1783 „Dėl techninių eismo reguliavimo priemonių įrengimo ir jų priežiūros Vilniaus mieste tvarkos aprašo tvirtinimo“ patvirtinto Techninių eismo reguliavimo priemonių įrengimo ir jų priežiūros Vilniaus mieste tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 11 punktą fiziniai ir juridiniai asmenys, pageidaujantys savo lėšomis įsirengti laikinas ar stacionarias technines eismo reguliavimo priemones bendro naudojimo teritorijoje, privalo parengti eismo organizavimo pakeitimo projektą, jį suderinti nustatyta tvarka ir gauti leidimą iš Administracijos Komunalinio ūkio departamento Eismo organizavimo skyriaus. Inspekcijos kompetencijai nepriskirtas savivaldybių priimtų sprendimų teisėtumo vertinimas.

Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis administracinių nusižengimų bylose, kuriose aiškinama ANK 110 straipsnio sudėtis, žemės užėmimu laikytini tokie atvejai, kai veikiant tyčia ir įrengiant tam tikras kliūtis, svetimas žemės sklypas priskiriamas sau, turto savininkas nebeturi galimybės naudotis savo turtu, kadangi patekimas į jį yra visiškai apribotas, t. y., į sklypą negalima patekti. Vartai, esantys nesuformuotoje valstybinėje žemėje, yra techninė eismo reguliavimo priemonė, iš esmės nesudaranti kliūčių patekti į nesuformuotą valstybinę žemę, taip pat nėra duomenų, kad nesuformuota valstybinė žemė būtų priskiriama sau, kaip tai suprantama ANK 110 straipsnio prasme. Todėl Inspekcija pagrįstai Rašte konstatavo, kad patekimas į žemės plotą nėra uždarytas – vartuose įrengtas nereguliuojamas praėjimas. Vartai atlieka tik transporto priemonių srauto reguliavimo funkciją. Šie vartai, įrengti ant Pastato, riboja transporto priemonių pravažiavimą/įvažiavimą į kiemą, neatitinka svetimos žemės užėmimo požymių, kaip jie suprantami pagal suformuotą teismų praktiką, kadangi valstybinės žemės plotas nėra užtvirtas ar kitaip atribotas taip, jog būtų panaikinta ar iš esmės apribota galimybė juo naudotis. Taigi, nėra teisinio pagrindo konstatuoti savavališko valstybinės žemės užėmimo fakto.

Pareiškėjo skundo argumentas, kad persiųsdama skundą savivaldybei, atsakovė bando nusišalinti nuo savo tiesioginės funkcijos – valstybinės žemės priežiūros, yra nepagrįstas ir atmestinas. Inspekcija, atlikusi valstybinės žemės naudojimo patikrinimą ir konstatavusi faktus, vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi, Prašymą grąžino nagrinėti pagal kompetenciją atitinkamam subjektui, siekdama visapusiško, išsamaus ir pagrįsto pareiškėjo teisėtų lūkesčių užtikrinimo.

Inspekcijos nuomone, pareiškėjas nagrinėjamu atveju nepagrįstai remiasi Inspekcijos 2026 m. sausio 20 d. atlikto valstybinės žemės virš požeminio garažo, unikalus Nr. 1099-5038-1014, esančio Smalinės g. 5A, Vilniuje, neplaninio žemės naudojimo patikrinimo vietoje gautais rezultatais. Šiuo atveju yra konstatuotas valstybinės žemės užėmimas, nustačius, kad valstybinė žemė yra apjuosta tvora, įrengti vartai, t. y. sudarytas uždaras kontūras, ribojamas patekimas į valstybinę žemę, eliminuota trečiųjų asmenų galimybė ja naudotis. Smalinės g. 5A, Vilnius, esanti teritorija, savavališkai pažymėta informaciniu ženklu „Privati valda“, tokie veiksmai pagrindžia aplinkybę, kad užimta valstybinė žemė yra nepagrįstai ir neteisėtai priskiriama konkrečiam asmeniui/asmenims, o tai atitinka savavališko valstybinės žemės užėmimo požymius. Pareiškėjo bandymas remtis minėto patikrinimo rezultatais kaip pagrindu savo pozicijai pagrįsti yra nepagrįstas ir neatitinka nustatytų faktinių aplinkybių turinio.

Inspekcijos nuomone, vertinant skundžiamo Rašto turinį, nurodytas faktines ir teises aplinkybes, nėra pagrindo išvada, jog šiuo individualiu atveju Raštas sukūrė kokiems nors asmenims (tuo pačiu ir pareiškėjui) teises pasekmes. Inspekcija, nustačiusi, kad ji neturi kompetencijos nagrinėti Prašymo, skundžiamu Raštu persiuntė šį prašymą įstaigai, kuri turi tokią kompetenciją, t. y. Administracijai. Byloje nėra pateikta duomenų, kad Administracija būtų atsisakiusi Raštą nagrinėti. Pastarajai priėmus administracinį sprendimą, Prašymo nagrinėjimo procedūra bus užbaigta. Nagrinėjamoje byloje Raštas yra tarpinis procedūrinis dokumentas, nesukuriantis kokiems nors asmenims (įskaitant pareiškėją) teisių ar pareigų, todėl toks aktas negali būti ginčo objektu. Tokios pozicijos laikosi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2023 m. rugpjūčio 30 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-824-463/2023.

Pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės nepagrindžia, jog Raštas turėtų būti panaikintas bent vienu Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 91 straipsnio 1 dalyje nurodytu pagrindu. Pareiškėjas skunde Komisijai nenurodė kaip Raštas pažeidžia pareiškėjo teises ir saugomus interesus. Komisijai yra priskirta nagrinėti asmenų skundus dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo. Viešojo administravimo sprendimas ar veiksmai, kurie nesukelia pareiškėjui teisinių pasekmių nėra nagrinėjami Komisijoje ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 20 straipsnio 2 dalimi, tokia byla yra nutraukiama.

Inspekcija, veikdama kompetencijos ribose, vadovaudamasi teisės aktais, išsamiai įvertinusi visas aplinkybes, Raštu pagrįstai grąžino pareiškėjo Prašymą nagrinėti pagal kompetenciją Administracijai, todėl Raštas yra teisėtas, pagrįstas ir jo naikinti teisinio pagrindo nėra.

Skundas atmestinas.

Ginčas kilo dėl Inspekcijos Departamento skyriaus Rašte pateikto atsakymo, parengto išnagrinėjus pareiškėjo 2025 m. liepos 12 d. skundą, teisėtumo.

Pagal byloje esančius duomenis pareiškėjas 2025 m. liepos 12 d. pateikė Savivaldybei Prašymą dėl situacijos adresu Užupio g. 18. Vilnius, suformuluodamas klausimus: „Kokiu pagrindu ribojamas viešas pateikimas transporto priemonėmis link viešo kiemo? Regia.lt duomenimis pastatas stovi ant valstybinės žemės ir kiemas yra valstybinė žemė. Ar miestas nuomuoja viešą žemę kažkuriam subjektui jo privatiems poreikiams tenkinti?“.

Administracija pareiškėjo Prašymą persiuntė 2025 m. rugpjūčio 22 d. raštu Inspekcijai, kad pagal kompetenciją išnagrinėtų pateiktą medžiagą, priimtų sprendimus ir apie juos VAĮ nustatyta tvarka ir terminais praneštų pareiškėjui. Administracija nurodė, kad žemės sklypas pareiškėjo nurodytoje vartų įrengimo vietoje nesuformuotas. Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių ir patalpų klasifikavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713, nesudėtingųjų inžinerinių statinių ir techninių parametrų, pagal kuriuos inžineriniai statiniai priskiriami nesudėtingųjų statinių kategorijai, sąrašo 3.1 papunktis priskiria užtvartus, tvoras, aptvarus kitiems inžineriniams statiniams. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 36 straipsnis paveda žemės naudojimo valstybinę priežiūrą Priežiūros įstatymo nustatyta tvarka organizuoti ir vykdyti Inspekcijai. Administracija išdėstė Priežiūros įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 1 punkto, 24 straipsnio 3 dalies 1, 3 punktų, 7 straipsnio 2 dalies 2, 4 punktų nuostatas bei ANK 110, 350 straipsnių, 589 straipsnio 67 punkto nuostatas dėl Inspekcijos kompetencijos. Prie šio rašto pridėjo Prašymą ir nuotrauką su kiemo vartais.

Inspekcija pareiškėjui į Prašymą atsakė 2025 m. spalio 22 d. raštu, jame nurodė, kad gavo Savivaldybės 2025 m. rugpjūčio 22 d. raštu persiuntą pareiškėjo Prašymą. Informavo, kad vadovaujantis Priežiūros įstatymu, Inspekcija 2025 m. spalio 8 d. nuo 10:00 val. atliko neplaninį žemės ploto, adresu Užupio g. 18, Vilnius, patikrinimą ir 2025 m. spalio 10 d. surašė Patikrinimo aktą. Žemės naudojimo patikrinimo metu žemės naudojimo tvarkos pažeidimai nenustatyti, nes

pateikimas į žemės plotą nėra uždarytas – vartuose įrengtas nereguliuojamas praėjimas. Vartai atlieka tik transporto priemonių srauto reguliavimo funkciją.

Inspekcijos 2025 m. spalio 10 d. sudarytame Patikrinimo akte nurodyta, jog 2025 m. spalio 8 d. atliktas nesuformuotos valstybinės žemės ploto neplaninis patikrinimas. Naudojamo objekto (žemės sklypo) ribos atitinka teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytas žemės sklypo ribas, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė. Pastaboje nurodyta: vartuose įrengtas nereguliuojamas praėjimas pėstiesiems ir dviratininkams, todėl asmenims pateikimas į valstybinę žemę neribojamas. Patikrinimo išvadoje nurodyta, kad žemės naudojimo tvarkos pažeidimai nenustatyti.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Inspekcijos 2025 m. spalio 22 d. raštu kreipėsi į LAGK, kuri 2025 m. lapkričio 28 d. priėmė sprendimą, kuriame konstatavo, jog pareiškėjo Prašymas buvo išnagrinėtas neišsamiai, pareiškėjui nepateiktas atsakymas pagal Prašymo turinį, t. y. neatsakyta į klausimą – koku pagrindu ribojamas viešas pateikimas būtent transporto priemonėmis link viešo kiemo nurodytu adresu. LAGK pažymėjo, jog Inspekcija visas pareiškėjo Prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama pareiškėjo Prašymo turinį, turėjo nurodyti 2025 m. spalio 22 d. rašte (VAĮ 3 straipsnio 5 punktas). Atsiliepime papildomai nurodyti atsakovės argumentai negali turėti įtakos skundžiamo rašto teisėtumui. LAGK sprendimu panaikino Inspekcijos 2025 m. spalio 22 d. raštą ir įpareigojo Inspekciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2025 m. liepos 12 d. skundą dėl vartų įrengimo Užupio g. 18, Vilniuje.

Inspekcija, pakartotinai išnagrinėjusi pareiškėjo Prašymą, atsakymą pateikė Raštu, kuris taip pat adresuotas ir Administracijai. Skundžiamame Rašte Inspekcija nurodė, kad 2026 m. sausio 5 d. gavo įsiteisėjusį LAGK 2025 m. lapkričio 28 d. sprendimą, kuriuo Inspekcija įpareigota teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti 2025 m. rugpjūčio 22 d. Savivaldybės raštu Nr. A51-135062/25 persiūtą pareiškėjo 2025 m. liepos 12 d. skundą, kadangi apskustu Inspekcijos raštu neatsakyta į klausimą, ar vartai, kurie įrengti ant pastato, esančio Užupio g. 18, Vilniuje, teisėtai riboja transporto priemonių įvažiavimą į kiemą. Rašte atsakovė nurodė Žemės įstatymo 2 straipsnio 16 dalies, 32 straipsnio 4 dalies, 36 straipsnio, Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalies nuostatas ir pažymėjo, kad Inspekcija atlieka žemės naudojimo patikrinimus būtent pagal Priežiūros įstatymo 24 straipsnyje nurodytus kriterijus, patikrinimo metu įvertinant, ar nėra daromi žemės naudojimo tvarkos pažeidimai ir ar vykdoma veikla neturi administracinio nusižengimo požymių Inspekcijos kompetencijos ribose. Rašte taip pat pacitavo teisminę praktiką dėl ANK 110 straipsnio ir kt. nuostatų aiškinimo ir taikymo. Raštu atsakovė taip pat informavo, jog atsižvelgiant į skundą ir vadovaujantis Priežiūros įstatymu, Inspekcija 2025 m. spalio 8 d. atliko neplaninį žemės ploto naudojimo patikrinimą ir 2025 m. spalio 10 d. surašė Patikrinimo aktą. Žemės naudojimo patikrinimo metu žemės naudojimo tvarkos pažeidimai nenustatyti, nes pateikimas į Žemės plotą nėra uždarytas – vartuose įrengtas nereguliuojamas praėjimas. Vartai atlieka tik transporto priemonių srauto reguliavimo funkciją. Skunde nurodomas galimas pažeidimas, t. y. vartai, įrengti ant Pastato, ribojantys transporto priemonių pravažiavimą/įvažiavimą į kiemą, neatitinka svetimos žemės užėmimo požymių, kaip jie suprantami pagal suformuotą teismų praktiką, kadangi valstybinės žemės plotas nėra užtvirtas ar kitaip atribotas taip, jog būtų panaikinta ar iš esmės apribota galimybė juo naudotis, pateikimas į žemės plotą nėra uždraustas, o įrengti vartai atlieka tik transporto priemonių srauto reguliavimo funkciją. Teisinio pagrindo konstatuoti savavališko valstybinės žemės užėmimo faktą nėra. Inspekcijai nepriskirta spręsti klausimų, susijusių su transporto priemonių judėjimu bei jų statymu valstybinėje ar privačioje žemėje.

Rašte pažymėta, kad žemės plotas yra laisva valstybinė žemė, nesuformuota atskiru žemės sklypu, kuri patikėjimo teise valdoma valstybinės žemės patikėtinės – Savivaldybės. Taisyklės galioja visoje Savivaldybės teritorijoje, jų privalo laikytis visi fiziniai ir juridiniai asmenys. Pagal Taisyklių 16.20 papunktį draudžiama įrengti, eksploatuoti ar naudoti technines eismo reguliavimo priemones (kelio ženklus, kelių ženklinimą, šviesoforus, atitvarus, užtvarus, eismo saugumo saleles, greičio mažinimo kalnelius, informacinius ar kitokius stovus ir kt.) be leidimo, išduodamo

pagal Aprašą. Savavališkai įrengtos ir pastatytos techninės eismo reguliavimo priemonės yra būtent Taisyklių pažeidimas, už kurį numatyta administracinė atsakomybė ANK 366 ir 518 straipsniuose ir, vadovaujantis ANK 589 straipsnio 82 punktu, administracinių nusižengimų tyrimus turėtų atlikti Administracija.

Prašyme keliamo klausimo – koku pagrindu ribojamas viešas pateikimas link kiemo transporto priemonėmis, bei vartų įrengimo teisėtumo turėtų spręsti, kaip laisvos valstybinės žemės patikėtinė ir leidimus išduodanti institucija – Administracija, todėl vadovaudamiesi VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi, Inspekcija Prašymą nagrinėti pagal kompetenciją grąžino Administracijai, jos prašydama apie nagrinėjimo rezultatus informuoti pareiškėją ir Inspekciją.

Dėl Rašto teisėtumo.

Sprendžiant klausimą dėl skundžiamo Rašto teisėtumo, pirmiausia pažymėtina, kad Inspekcija yra viešojo administravimo subjektas, ginčo situacijoje veikęs viešojo administravimo srityje, todėl Inspekcijos veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą.

Komisijai pateiktu skundu pareiškėjas iš esmės siekia skundžiamo Rašto panaikinimo ir atitinkamai Inspekcijos įpareigojimo iš naujo išnagrinėti pareiškėjo Prašymą.

VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas, be kita ko, reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-7/2012). VAĮ 3 straipsnio 8 punkte yra įtvirtintas nepiktnaudžiavimo valdžia principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta, tikslų. VAĮ 3 straipsnio 9 punkte įtvirtinto objektyvumo principo turinys reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

VAĮ pateikta prašymo sąvoka – tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (2 straipsnio 10 dalis). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (2 straipsnio 12 dalis).

VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – ir Prašymų nagrinėjimo taisyklės) nuostatas.

Pagal VAĮ 11 straipsnio 4 dalį, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.

Prašymų nagrinėjimo taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Prašymų nagrinėjimo

taisyklių 45 punkte nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą šių taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Taigi, vadovaujantis aptartu teisiniu reguliavimu, asmuo, nepriklausomai nuo dokumento, kuriuo kreipiasi į viešojo administravimo subjektą, pobūdžio (skundas, pareiškimas, prašymas), turi teisę, kad šis kreipimasis būtų išnagrinėtas ir į jį būtų atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais. Be to, pareiškėjas, nesutikdamas su viešojo administravimo subjekto atsakymu, turi teisę jį apskusti, taip kaip įtvirtinta VAI 14 straipsnyje.

LVAT praktikoje konstatuota, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012-12-28 nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁶⁶²-538/2012 ir kt.). LVAT taip pat yra nurodęs, jog minėtais teisės principais būtina vadovautis, nustatant, ar pateikta informacija yra pakankama. Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012-02-13 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-97/2012 ir kt.). Gero administravimo principas suponuoja tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., LVAT 2015 m. birželio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015, 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-190-492/2022).

Nagrinėjamo administracinio ginčo kontekste, pažymėtina, kad analizuojamu atveju Komisija tikrina, ar atsakovė, atsižvelgdama į LAGK sprendime pateiktas išvadas, pakartotinai išnagrinėjusi pareiškėjo Prašymą, realizavo pareiškėjo teisę gauti informaciją apie Inspekcijoje atliktas procedūras tokia apimtimi, kurią pagal Inspekcijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus atsakovė gali suteikti pareiškėjui ir ar Rašte pateikė išsamią, tikslią bei objektyvią informaciją.

Pareiškėjas Prašymu, adresuotu Savivaldybei, siekė sužinoti koku pagrindu ribojamas viešas pateikimas transporto priemonėmis link kiemo, kuriame yra valstybinė žemė, ar miestas nuomoja viešą žemę kažkuriam subjektui jo privatiems poreikiams tenkinti. Šis kreipimasis vertintinas kaip prašymas suteikti informaciją, į kurį, vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis, atsakovei yra pareiga atsakyti laisva forma pagal kreipimosi turinį. Primintina, jog LAGK 2025 m. lapkričio 28 d. sprendime konstatavo, jog Inspekcijos pareiškėjui pirmiau teiktas atsakymas – 2025 m. spalio 22 d. raštas nebuvo išsamus ir motyvuotas, neatitiko pareiškėjo Prašymo turinio, nes pareiškėjo prašymas būtent dėl transporto priemonių patekimo į kiemą ribojimų nebuvo išnagrinėtas. Nagrinėjamu atveju sistemiškai įvertinus skundžiamo Rašto turinį, matyti, kad jame atsakovė, be kita ko, išdėstė Priežiūros įstatymo nuostatas dėl Inspekcijos kompetencijos žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityje, išsamiai paaiškino, jog ant Pastato įrengti, transporto priemonių pravažiavimą/įvažiavimą į kiemą ribojantys vartai neatitinka svetimos žemės užėmimo požymių, kaip jie suprantami pagal suformuotą teismų praktiką, pateikimas į valstybinės žemės plotą nėra užtvertas ar kitaip atribotas taip, jog būtų panaikinta ar iš esmės apribota galimybė juo naudotis, o įrengti vartai atlieka tik transporto priemonių srauto reguliavimo funkciją. Nesuformuotą valstybinę žemę patikėjimo teise valdo – Savivaldybė, o administracinių nusižengimų tyrimus dėl techninių eismo reguliavimo priemonių įrengimo, eksploatavimo ir naudojimo, tuo pačiu savavaldžiavimo, priemonės įrengiant be Savivaldybės išduoto leidimo, atlieka Administracija. Inspekcijai nepriskirta spręsti klausimų, susijusių su transporto priemonių judėjimu bei jų statymu valstybinėje ar privačioje žemėje. Rašte taip pat nurodyta, jog pareiškėjo klausimą – koku pagrindu ribojamas viešas pateikimas link kiemo transporto priemonėmis, bei vartų įrengimo teisėtumo klausimą turėtų spręsti valstybinės žemės

patikėtinė ir leidimus išduodanti institucija – Administracija, todėl vadovaujantis VAI 11 straipsnio 4 dalimi, pareiškėjo Prašymas grąžintas nagrinėti pagal kompetenciją Administracijai.

Pažymėtina, jog Inspekcija tiek 2025 m. spalio 22 d. rašte, tiek skundžiamame Rašte pažymėjo, jog pagal pareiškėjo Prašymą, vadovaujantis Priežiūros įstatymu, Inspekcija 2025 m. spalio 8 d. atliko neplaninį valstybinės žemės ploto, adresu Užupio g. 18, Vilnius), naudojimo patikrinimą, kurio metu nenustatė savavališko valstybinės žemės užėmimo fakto. Taigi, pareiškėjo skundo teiginys, jog persiūsdama skundą Savivaldybei, atsakovė nusišalino nuo savo tiesioginės funkcijos – valstybinės žemės priežiūros, yra nepagrįstas teisės aktų nuostatomis. Taip pat nepagrįstas pareiškėjo skundo argumentas, jog atsakovė taiko dvigubus standartus, Užupio g. 18 atveju priimdama priešingą sprendimą nei analogiškoje situacijoje Smalinės g. 5A atveju. Atsakovė atsiliepiame paaiškino, jog situacijos nėra identiškos, jos nėra tapačios nustatytų faktinių aplinkybių turiniu.

Remdamasi aukščiau išdėstytu bei sistemiškai įvertinusi skundžiamo Rašto turinį, Komisija sprendžia, kad atsakovė Rašte pareiškėjui pateikė aiškų ir išsamų situacijos dėl valstybinės žemės naudojimo ir transporto priemonių ribojimo, patenkant į šį žemės plotą, vertinimą. Komisija, įvertinusi tai, kas išdėstyta, išanalizavusi byloje esančius duomenis ir faktines aplinkybes bei teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias Inspekcijos veiklą aptariamoje viešojo administravimo srityje ir Priežiūros įstatymo nustatytą kompetenciją bei funkcijas, sprendžia, kad Inspekcijos Departamento skyrius Raštu pagrįstai, vadovaudamasis VAI 11 straipsnio 4 dalimi, pareiškėjo Prašymą perdavė (grąžino) nagrinėti pagal kompetenciją Administracijai.

Įvertinusi tai, kas anksčiau išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad Inspekcija, nagrinėdama pareiškėjo Prašymą bei priimdama Raštą, nepažeidė ginčo santykius reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, pateikė pareiškėjui motyvuotą, aiškų bei išsamų atsakymą pagal savo kompetenciją ir turimus duomenis, atsižvelgdama į pareiškėjo suformuluotų prašymų (klausimų) turinį, nurodė visas aktualias aplinkybes ir tokiu būdu įgyvendino pareiškėjo teisę į tinkamą Prašymo išnagrinėjimą ir motyvuoto atsakymo gavimą.

Remdamasi aukščiau išdėstytu Komisija sprendžia, kad Raštas yra pagrįstas, todėl Komisija neturi nei faktinio, nei teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo pirmąjį reikalavimą bei panaikinti Raštą. Netenkinus pareiškėjo skundo pirmojo reikalavimo, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinį reikalavimą dėl atsakovės įpareigojimo iš naujo išnagrinėti pareiškėjo Prašymą. Dėl pareiškėjo patikslintame skunde suformuluoto reikalavimo – pripažinti atsakovės neveikimą, pasireiškiantį faktiniu LAGK 2025 m. lapkričio 28 d. sprendimo nevykdymu, pažymėtina, kad LVAT praktikoje laikomasi nuoseklios pozicijos, kad skundo reikalavimu, kuriuo prašoma tik pripažinti tam tikrus atsakovo veiksmus neteisėtais, nesiekama išspręsti ginčą ir tokio reikalavimo patenkinimas nereikštų pažeistų teisių ar teisėtų interesų apgynimo. Tuo tarpu teismas (atitinkamai ir Komisija) gali nagrinėti tik tokias bylas, kuriose siekiama realiai apginti pažeistas teises ar teisėtus interesus, padarant konkretų poveikį atitinkamiems materialiniams teisiniams santykiams (panaikinant aktą, įpareigojant atsakovą atlikti tam tikrus veiksmus, priteisint žalos atlyginimą ar pan.). Veiksmų neteisėtumo konstatavimas gali būti tik motyvas, pagrindžiantis teismo sprendimą, kuriuo nustatomi tam tikri patvarkymai dėl materialinių teisinių santykių (panaikinamas aktas, atsakovas įpareigojamas atlikti tam tikrus veiksmus, priteisiamas žalos atlyginimas ar pan.). Vien tik veiksmų neteisėtumo konstatavimas pats savaime jokio konkretaus poveikio materialiniams teisiniams santykiams negali padaryti (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. rugsėjo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-442-484/2010). Skundo reikalavimas, kuriuo prašoma tik konstatuoti tam tikrų atsakovo veiksmų neteisėtumą, negali būti administracinės bylos nagrinėjimo dalykas ir tokį reikalavimą turi būti atsisakoma priimti (LVAT 2007 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴-261/2007, LVAT biuletenis „Administracinė jurisprudencija Nr.1(11), 2007“, psl. 206–213). Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo patikslintas skundas atmetamas kaip nepagrįstas visa apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo (duomenys neskelbtini) patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos nariai

Asta Povilonienė

Karine Zavgorodnaja